

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Grozījumi Latvijas Bankas 2023. gada 18. decembra noteikumos Nr. 266 "Noteikumi par tieši piemērojamajos Eiropas Savienības tiesību aktos par prudenciālajām prasībām paredzēto izvēles iespēju piemērošanu"" anotācija

Nosaukums	Grozījumi Latvijas Bankas 2023. gada 18. decembra noteikumos Nr. 266 "Noteikumi par tieši piemērojamajos Eiropas Savienības tiesību aktos par prudenciālajām prasībām paredzēto izvēles iespēju piemērošanu"
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Kredītiestāžu likuma 50. panta pirmā un otrā daļa
Mērķis un būtība	<p>Kredītiestāžu likuma 50. panta pirmā daļa paredz deleģējumu Latvijas Bankai noteikt Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija regulā (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza regulu (ES) Nr. 648/2012 (turpmāk – Regula Nr. 575/2013) paredzētās izvēles iespējas attiecībā uz prudenciālo prasību noteikšanu šīs regulas noteikumu piemērošanai. Savukārt Kredītiestāžu likuma 50. panta otrā daļa paredz Latvijas Bankai tiesības nolūkā nodrošināt kredītiestāžu darbību atbilstoši šā likuma un tieši piemērojamo Eiropas Savienības tiesību aktu prasībām papildus noteikt kredītiestāžu darbību regulējošas prasības jomās, kuras netiek regulētas saskaņā ar Regulu Nr. 575/2013, attiecībā uz Latvijas finanšu sistēmai, tai skaitā kredītiestāžu darbībai, piemītošiem specifiskiem riskiem, lai mazinātu kredītiestāžu darbības riskus un aizsargātu kreditoru intereses, kā arī noteikt prasības, kas izriet no Eiropas Centrālās bankas vai Eiropas Banku iestādes pieņemtajiem lēmumiem, pamatnostādnēm un ieteikumiem, lai nodrošinātu dalībvalstīs vienotu, efektīvu un konstruktīvu uzraudzības praksi, ņemot vērā Eiropas finanšu uzraudzības sistēmas pārrobežu darbības raksturu.</p> <p>Latvijas Bankas 2023. gada 18. decembra noteikumi Nr. 266 "Noteikumi par tieši piemērojamajos Eiropas Savienības tiesību aktos par prudenciālajām prasībām paredzēto izvēles iespēju piemērošanu" (turpmāk – Noteikumi Nr. 266) nosaka Regulā Nr. 575/2013 paredzētās izvēles iespējas attiecībā uz prudenciālo prasību noteikšanu šīs regulas noteikumu piemērošanai Latvijas Republikā.</p> <p>Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 31. maija regula (ES) 2024/1623, ar ko regulu (ES) Nr. 575/2013 groza attiecībā uz prasībām kredītriskam, kredīta vērtības korekcijas riskam, operacionālajam riskam, tirgus riskam un riska darījumu vērtības minimālajai robežvērtībai (turpmāk – Regula 2024/1623) groza Regulas</p>

	<p>Nr. 575/2013 400. panta 2. punkta a) un i) apakšpunktu, kas nosaka izvēles iespēju kompetentajai iestādei atbrīvot no Regulas Nr. 575/2013 395. panta 1. punktā minētajiem lielo riska darījumu ierobežojumiem noteikta veida riska darījumus, ievērojot Regulas Nr. 575/2013 nosacījumus, t. i., nosacījumiem atbilstošas segtās obligācijas vai ārpusbilances dokumentāros akreditīvus un ārpusbilances neizmantotās kredītiespējas.</p> <p>Regulas Nr. 575/2013 400. panta 2. punkta a) un i) apakšpunktā paredzētie atbrīvojumi no Regulas Nr. 575/2013 395. panta 1. punktā minētajiem lielo riska darījumu ierobežojumiem ir iekļauti attiecīgi Noteikumu Nr. 266 6.8. un 6.5. apakšpunktā.</p> <p>Regula Nr. 575/2013 (18. panta 3. un 6. punkts) nosaka gadījumus, kad kompetentajai iestādei jānosaka, kādā veidā jāveic prudenciālā konsolidācija. Ņemot vērā minēto, Noteikumi Nr. 266 (II nodaļa un 7.2.1. apakšpunkts) paredz, ka prudenciālā konsolidācija jāveic, lietojot pilnas konsolidācijas metodi saskaņā ar starptautiskajiem grāmatvedības standartiem, kas ieviesti ar Komisijas 2008. gada 3. novembra regulu (EK) Nr. 1126/2008, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (EK) Nr. 1606/2002 (turpmāk – Regula Nr. 1126/2008).</p> <p>Regula Nr. 1126/2008 ir aizstāta ar Komisijas 2023. gada 13. septembra regulu (ES) 2023/1803, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (EK) Nr. 1606/2002 (turpmāk – Regula 2023/1803).</p> <p>Regula 2024/1623 maina pieeju riska pakāpju piešķiršanai riska darījumiem ar iestādēm kredītriska kapitāla prasības aprēķina nolūkā. Sākot ar 2025. gada 1. janvāri, kredītiestādes vairs nedrīkst riska pakāpju piešķiršanā riska darījumiem ar iestādēm izmantot norīkotas ārējās kredītu novērtējuma institūcijas (turpmāk – ĀKNI) reitingus, kuros ir iekļauti pieņēmumi par netiešu valdības atbalstu. Regulas Nr. 575/2013 495.e pants (iekļauts minētajā regulā ar Regulas 2024/1623 1. panta 242. punktu) paredz iespēju noteikt pārejas periodu līdz 2029. gada 31. decembrim, tādējādi dodot iespēju ĀKNI piešķirt jaunus kredītreitingus, kurus varētu izmantot kredītriska kapitāla prasības aprēķinam. Latvijas Banka paredz noteikt 18 mēnešu pārejas periodu, kurā mazāk nozīmīgās uzraudzītās kredītiestādes varēs turpināt</p>
--	---

	<p>izmantot ĀKNI reitingus, kuros ir iekļauti pieņēmumi par netiešu valdības atbalstu.</p> <p>Ņemot vērā minēto, Latvijas Bankas noteikumu projekts "Grozījumi Latvijas Bankas 2023. gada 18. decembra noteikumos Nr. 266 "Noteikumi par tieši piemērojamajos Eiropas Savienības tiesību aktos par prudenācijājam prasībām paredzēto izvēles iespēju piemērošanu"" (turpmāk – grozījumu projekts) izstrādāts ar mērķi noteikt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) atbrīvojumus no Regulas Nr. 575/2013 395. panta 1. punktā minētajiem lielo riska darījumu ierobežojumiem, ievērojot Regulu 2024/1623; 2) prasību veikt prudenciālo konsolidāciju, lietojot pilnas konsolidācijas metodi saskaņā ar starptautiskajiem grāmatvedības standartiem, kas ieviesti ar Regulu 2023/1803, ņemot vērā, ka minētā regula aizstāj Regulu Nr. 1126/2008; 3) 18 mēnešu pārejas periodu, kurā kredītiestādēm tiek atļauts turpināt izmantot riska pakāpju piešķiršanā ĀKNI piešķirtos kredītreitingus, kuros ir iekļauti pieņēmumi par netiešu valdības atbalstu.
Leģitīmais mērķis	<p>Grozījumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana.</p> <p>Leģitīmais mērķis – sabiedrības labklājības nodrošināšana – tiek sasniegts, nosakot Regulā Nr. 575/2013 paredzēto izvēles iespēju piemērošanu Latvijas Republikā atbilstoši Regulai 2024/1623, aizstājot Noteikumos Nr. 266 esošo atsauci uz Regulu Nr. 1126/2008 ar atsauci uz Regulu 2023/1803 un nosakot 18 mēnešu pārejas periodu, kurā kredītiestādēm tiek atļauts turpināt izmantot riska pakāpju piešķiršanā ĀKNI piešķirtos kredītreitingus, kuros ir iekļauti pieņēmumi par netiešu valdības atbalstu, kas nodrošina vienotu finanšu tirgus dalībnieku izpratni un pieeju regulējošo prasību interpretācijai un piemērošanai, tādējādi veicinot finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti.</p> <p>Savukārt leģitīmais mērķis – citu personu tiesību aizsardzība – tiek sasniegts, nodrošinot kredītiestāžu uzraudzību, kas balstās uz harmonizētā veidā noteiktām prasībām, tādējādi nodrošinot finanšu tirgus stabilitāti un uzticamību.</p> <p>Nosakot finanšu tirgus dalībniekiem minētās prasības un veicot šo prasību ievērošanas pārbaudes, Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteikto pienākumu – veicināt ieguldītāju un noguldītāju interešu</p>

	aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi.
Samērīgums	<p>Grozījumu projekts atbilst samērīguma principam, jo, pirmkārt, ar grozījumu projekta ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (vienota pieeja attiecībā uz Regulā Nr. 575/2013 paredzēto izvēles iespēju piemērošanu Latvijas Republikā). Otrkārt, atbilstošākais veids, kā noteikt tirgus dalībniekiem vienotas un saistošas prasības, tādējādi nodrošinot vienotu tirgus dalībnieku izpratni un pieeju attiecībā uz Regulā Nr. 575/2013 paredzēto izvēles iespēju piemērošanu Latvijas Republikā, ir izdot tiem saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu vienveidīgu piemērošanu.</p> <p>Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, sabiedrības ieguvums būs lielāks par papildu slogu un resursu ieguldījumu, kas konkrētajam tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver gaidāmie ilgtermiņa ieguvumi no vienotas pieejas attiecībā uz Regulā Nr. 575/2013 paredzēto izvēles iespēju piemērošanu Latvijas Republikā un līdz ar to arī no stabilāka finanšu sektora.</p>
Spēkā stāšanās	2025. gada 1. janvāris. Šāds spēkā stāšanās termiņš izvēlēts, ņemot vērā Regulas 2024/1623 piemērošanu ar 2025. gada 1. janvāri.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Noteikumu izdošana nerada ietekmi uz Latvijas Bankas budžetu.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	<p>Ar grozījumu projektu var tikt radīts neliels administratīvais slogs un izmaksas, ņemot vērā, ka kredītiestādei jānodrošina atbilstība grozījumu projektā paredzētajām prasībām (aprakstītas anotācijas sadaļā "Mērķis un būtība").</p> <p>Administratīvais slogs un izmaksas precīzi nav aprēķināmas, jo tās atkarīgas no vairākiem faktoriem, piemēram, no tā, vai kredītiestāde izmanto Noteikumu Nr. 266 6.5. vai 6.8. apakšpunktā noteikto riska darījumu atbrīvojumu no Regulas Nr. 575/2013 395. panta 1. punktā minēto lielo riska darījumu ierobežojumiem.</p>
Saistītie dokumenti	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Regula 2024/1623.</u> 2. <u>Regula Nr. 575/2013.</u> 3. <u>Regula 2023/1803.</u>
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Grozījumu projekts nav jāsaskaņo ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Grozījumu projekts 2024. gada 16. oktobrī tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", un

	<p>līdz 2024. gada 30. oktobrim sabiedrībai bija iespēja iesaistīties tā apspriešanā.</p> <p>Vienlaikus par grozījumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību individuāli tika informēta Latvijas Finanšu nozares asociācija un tās kredītiestādes, kuras nav Latvijas Finanšu nozares asociācijas biedres.</p> <p>Grozījumu projekts tika iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.</p>
Saskaņošanas rezultāti	<p>Sabiedrības līdzdalības rezultātā par grozījumu projektu netika saņemti priekšlikumi vai iebildumi. Līdz ar to grozījumu projekts ir saskaņots bez priekšlikumiem vai iebildumiem.</p> <p>Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē 2024. gada 13. novembrī par grozījumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi. Līdz ar to tika atbalstīta grozījumu projekta iesniegšana apstiprināšanai Latvijas Bankas padomē.</p>